

31 Ιανουαρίου, 1990

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΦΡΟΚΗΠΟΣ ΛΤΔ.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 401/88).

-
- 5 Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο — Κατάργηση δίκης — Προσβολή διοικητικής πράξης περιορισμένης διάρκειας — Λήξη της πράξης δεν επιφέρει αυτόματα κατάργηση της δίκης, αν προέκυψαν ζημιές — Στην προκειμένη υπόθεση η δίκη δεν καταργείται λόγω λήξης του Διατάγματος Επίταξης — Ερευνάται αν υπάρχει εκ πρώτης όψεως ζημιά.
- 10 Επίταξη — Άρθρο 23.8 του Συντάγματος — Χρονική διάρκεια επίταξης μέχρι τρία έτη — Άκυρο το διάταγμα Επίταξης, που παρατείνει την επίταξη της ακίνητης ιδιοκτησίας πέραν των τριών ετών.
- 15 Με την παρούσα προσφυγή προσβλήθηκε Διάταγμα Επίταξης ακίνητης περιουσίας των αιτητών στο χωριό Γεροσκήπου της Επαρχίας Πάφου.
- 15 Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας το Διάταγμα Επίταξης, αποφάσισε ότι:
- 20 1. Με το προσβαλλόμενο Διάταγμα η διάρκεια της επίταξης καθορίστηκε σε ένα χρόνο, η οποία έχει λήξει. Εγείρεται το ζήτημα αν η προσφυγή έμεινε χωρίς αντικείμενο και ως εκ τούτου η δίκη δεν μπορεί να προχωρήσει και καταργείται. Η δίκη καταργείται όταν διοικητική πράξη λήξει χωρίς να παραμένουν συνέπειες διοικητικής φύσεως.
- 25 Στην Κύπρο, με βάση την παράγραφο 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, ακυρωτική απόφαση της προσβαλλόμενης πράξης,

απόφασης ή παράλειψης από το Δικαστήριο, κάτω από την παράγραφο 4 του ίδιου Άρθρου, είναι αναγκαία προϋπόθεση για αξίωση εύλογης αποζημίωσης ή άλλης θεραπείας, εάν δεν ικανοποιηθεί η αξίωση του αιτητή από τη Διοίκηση.

5

Στην περίπτωση που διοικητική πράξη περιορισμένης διάρκειας λήξει, αλλά παραμένουν δυσμενείς επιπτώσεις, ή ο αιτητής έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημία, ο αιτητής συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον και η δίκη δεν καταργείται.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν εξετάζει την έκταση της ζημιάς, αλλά ερευνά αν εκ πρώτης όψεως παραμένει ζημία ή βλάβη, για να αποφασίσει αν η δίκη καταργείται ή συνεχίζεται.

Στην παρούσα υπόθεση, λαμβανομένων υπόψη όσων έχουν λεχθεί από το δικηγόρο των αιτητών, τις πρόνοιες του Άρθρου 8 του Νόμου για αποζημίωση για επίταξη ακίνητης ιδιοκτησίας, τα δικαιώματα και τις δυνατές διεκδικήσεις του αιτητή λόγω παράνομης επέμβασης στην κατοχή της ιδιοκτησίας του, το Δικαστήριο κατέληξε ότι ο αιτητής συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον.

15

20

2. Η επίταξη είναι εξαιρετικό και προσωρινό μέτρο. Είναι προσωρινή στέρηση της κατοχής, χρήσης και κάρπωσης της ιδιοκτησίας. Η παράγραφος 8(γ) του Άρθρου 23 του Συντάγματος προβλέπει ότι η περίοδος επίταξης δεν υπερβαίνει την τριετία. Η ίδια πρόνοια απαντάται στο Νόμο 21/62 και στο Νόμο 43/86, που επανόρθωσε την παρέκκλιση από το Σύνταγμα με το Νόμο 50/66 που πρόβλεψε πέντε χρόνια.

25

Η ακίνητη ιδιοκτησία των αιτητών επιτάχθηκε για τον ίδιο σκοπό με τα Διατάγματα 1185 - ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου, 1978, 1146 - 17 Οκτωβρίου, 1979, 1183 - 24 Οκτωβρίου, 1980, 1177 - 16 Οκτωβρίου, 1981, 1802 - 17 Σεπτεμβρίου, 1982, 1137 - 30 Σεπτεμβρίου, 1983, 1550 - 5 Οκτωβρίου, 1984 και ουσιαστικά, με Διατάγματα Επίταξης, η επίταξη και η κατοχή της συνεχίζεται από το 1978 μέχρι και την περίοδο που καλύπτει το προσβαλλόμενο Διάταγμα.

30

35

Τα Διατάγματα Επίταξης αναφέρουν τον ίδιο ακριβώς σκοπό δημοσίας ωφελείας: "Την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας". Δεν ήταν ανεξάρτητα Διατάγματα για διαφορετικούς σκοπούς, αλλά εκδίδονταν για την ίδια ανάγκη. Αμέσως μετά ή πριν την εκπονή της περιόδου του ενός Διατάγματος η επίταξη συνεχιζόταν με την έκδοση νέου Διατάγματος.

40

Η επίταξη, πραγματικά και νομικά, είναι διάρκειας μεγαλύτερης από την περιοριστική πρόβλεψη του Συντάγματος και του Νόμου - (βλ. *Liveri v. Republic* (1981) 3 C.L.R. 398, σελ. 413-414). Το προσβαλλόμενο Διάταγμα Επίταξης για τον πιο πάνω λόγο ακυρώνεται.

5

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

10

Kyriakides v. Republic 1 R.S.C.C. 66,

Malliotis and Others v. Municipality of Nicosia (1965) 3 C.L.R. 75,

15

Vafeades v. Greek Communal Chamber and Another (1966) 3 C.L.R. 197,

Andreou and Others v. Republic (1975) 3 C.L.R. 108,

20

Irrigation Division "Katzilos" v. Republic (1983) 3(B) C.L.R. 1068,

Agrotis v. Republic (1983) 3(B) C.L.R. 1397,

Salem v. Republic (1985) 3(B) C.L.R. 453,

25

Kritiotis v. Municipality of Paphos (1987) 3(B) C.L.R. 1274,

Παπαδόπουλος ν. Δημοκρατίας (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 973,

Liveri v. Republic (1981) 3 C.L.R. 398.

30

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Υπουργού Άμυνας να επιτάξει την ακίνητη περιουσία των αιτητών, που βρίσκεται στο χωρίο Γεροσκήπου της επαρχίας Πάφου, για διάστημα που υπερέβαινε την τριετία.

35

Σπ. Σπυριδάκης, για τους Αιτητές.

40

Α. Παπασάββας, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Με την παρούσα προσφυγή οι αιτητές ζη-

τούν την ακύρωση του Διατάγματος Επίταξης ακίνητης περιουσίας τους που βρίσκεται στο χωριό Γεροσκήπου της επαρχίας Πάφου, τεμάχια 203/1 (όλο), 203/2/1/1 (μέρος), Σχέδιο Χωρομετρίας ΛΙ.12, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 18 Μαρτίου, 1988, Αρ. 2309, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος ΙΙ, Α.Δ.Π. 388/88. 5

Οι αιτητές πρόβαλαν ότι η κρινόμενη απόφαση είναι άκυρη, γιατί είναι αντίθετη με το Σύνταγμα και το Νόμο, επειδή η σωρευτική διάρκεια της επίταξης της ίδιας ακίνητης περιουσίας υπερβαίνει την τριετία που καθορίζεται στο Σύνταγμα και τους περί Επίταξεως Ιδιοκτησίας Νόμους του 1962 έως 1986 (Νόμοι 21/62, 50/66, 61/75 και 43/86), (ο "Νόμος"). 10

Με το προσβαλλόμενο Διάταγμα η διάρκεια της επίταξης καθορίστηκε σε ένα χρόνο, η οποία έχει λήξει. Εγείρεται το ζήτημα αν η προσφυγή έμεινε χωρίς αντικείμενο και ως εκ τούτου η δίκη δεν μπορεί να προχωρήσει και καταργείται. 15

Η δίκη καταργείται όταν διοικητική πράξη λήξει χωρίς να παραμένουν συνέπειες διοικητικής φύσεως. 20

Στην Κύπρο, με βάση την παράγραφο 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, ακυρωτική απόφαση της προσβαλλόμενης πράξης, απόφασης ή παράλειψης από το Δικαστήριο, κάτω από την παράγραφο 4 του ίδιου Άρθρου, είναι αναγκαία προϋπόθεση για αξίωση εύλογης αποζημίωσης ή άλλης θεραπείας, εάν δεν ικανοποιηθεί η αξίωση του αιτητή από τη Διοίκηση - (*Phedias Kyriakides and The Republic (Minister of Interior)* 1 R.S.C.C. 66, 74). 25

Στην περίπτωση που διοικητική πράξη περιορισμένης διάρκειας λήξει, αλλά παραμένουν δυσμενείς επιπτώσεις, ή ο αιτητής έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημία, ο αιτητής συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον και η δίκη δεν καταργείται - (βλ., μεταξύ άλλων, *Christos Malliotis and Others and The Municipality of Nicosia* (1965) 3 C.L.R. 75, 94, 95· *Georghios Vafeades and 1. Greek Communal Chamber, and/or 2. The Republic, through The Attorney-General as Successor to The Greek Communal Chamber* (1966) 3 C.L.R. 197, 199· *Telemachos Andreou and Others v. Republic (Council of Ministers)* (1975) 3 C.L.R. 108, 110· *Irrigation Division "Katzilos" v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1068· *Agrotis v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 1397· *Salem v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 453· *Kritiotis v. Paphos Municipality* (1987) 3 C.L.R. 1274· *Χρήστος Παπαδόπουλος v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 973). 30 35 40

Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν εξετάζει την έκταση της ζημιάς, αλλά ερευνά αν εκ πρώτης όψεως παραμένει ζημία ή βλάβη, για να αποφασίσει αν η δίκη καταργείται ή συνεχίζεται.

- 5 Στην παρούσα υπόθεση, αφού έλαβα υπόψη μου όσα έχουν λεχθεί από το δικηγόρο των αιτητών, τις πρόνοιες του Άρθρου 8 του Νόμου για αποζημίωση για επίταξη ακίνητης ιδιοκτησίας, τα δικαιώματα και τις δυνατές διεκδικήσεις του αιτητή λόγω παράνομης επέμβασης στην κατοχή της ιδιοκτησίας του, κατάληξα
10 ότι ο αιτητής συνεχίζει να έχει έννομο συμφέρον.

- Η επίταξη είναι εξαιρετικό και προσωρινό μέτρο. Είναι προσωρινή στέρηση της κατοχής, χρήσης και κάρπωσης της ιδιοκτησίας. Η παράγραφος 8(γ) του Άρθρου 23 του Συντάγματος προβλέπει ότι η περίοδος επίταξης δεν υπερβαίνει την τριετία. Η
15 ίδια πρόνοια απαντάται στο Νόμο 21/62 και στο Νόμο 43/86, που επανόρθωσε την παρέκκλιση από το Σύνταγμα με το Νόμο 50/66 που πρόβλεψε πέντε χρόνια.

- 20 Η ακίνητη ιδιοκτησία των αιτητών επιτάχτηκε για τον ίδιο σκοπό με τα Διατάγματα 1185 - ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου, 1978, 1146 - 17 Οκτωβρίου, 1979, 1183 - 24 Οκτωβρίου, 1980, 1177 - 16 Οκτωβρίου, 1981, 1802 - 17 Σεπτεμβρίου, 1982, 1137 - 30 Σεπτεμβρίου, 1983, 1550 - 5 Οκτωβρίου, 1984 και ουσιαστικά, με Διατάγματα
25 Επίταξης, η επίταξη και η κατοχή της συνεχίζεται από το 1978 μέχρι και την περίοδο που καλύπτει το προσβαλλόμενο Διάταγμα.

- Τα Διατάγματα Επίταξης αναφέρουν τον ίδιο ακριβώς σκοπό δημοσίας ωφελείας: "Την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας". Δεν ήταν ανεξάρτητα Διατάγματα για διαφορετικούς σκοπούς, αλλά εκδίδονταν για την ίδια ανάγκη. Αμέσως μετά ή πριν την εκπνοή της περιόδου του ενός Διατάγματος η επίταξη συνεχιζόταν με την έκδοση νέου Διατάγματος.
30

- 35 Η επίταξη, πραγματικά και νομικά, είναι διάρκειας μεγαλύτερης από την περιοριστική πρόβλεψη του Συντάγματος και του Νόμου - (βλ. *Liveri v. Republic* (1981) 3 C.L.R. 398, σελ. 413-414).

- 40 Το προσβαλλόμενο Διάταγμα Επίταξης για τον πιο πάνω λόγο ακυρώνεται.

Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.